

Сергій ХОДАКЕВИЧ

*к.е.н., доцент, професор кафедри банківської справи та страхування
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
Андрій АПОСТОЛ*

*здобувач наукового ступеня доктора філософії
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

Serhii KHODAKEVICH

*PhD (Economics), Professor Department of Banking and Insurance
Kyiv National Economic University named after Vadym Getman
khs@kneu.edu.ua*

Andrii APOSTOL

*candidate for the degree of Doctor of Philosophy
Kyiv National Economic University named after Vadym Getman
apostol.andrii@kneu.edu.ua*

**ЦИФРОВА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ ОБ'ЄКТАМИ
У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ**

**DIGITAL IDENTIFICATION AS A TOOL FOR ENHANCING THE EFFICIENCY
OF MANAGING SOCIO-ECONOMIC ENTITIES IN THE FINANCIAL SECTOR**

Анотація. Фінансовий сектор є одним із ключових драйверів і бенефіціарів цифрової трансформації, де цифрова ідентифікація відіграє вирішальну роль у забезпеченні безпеки, прозорості та ефективності обслуговування клієнтів. Сучасні банківські та фінтех-сервіси все більше орієнтуються на віддалену верифікацію, еKYC (electronic Know Your Customer), швидку реєстрацію, управління ризиками, автоматизацію клієнтських процесів, протидії фінансовим злочинам та розширення доступу до фінансових послуг.

Ключові слова: цифрова ідентифікація, персональні дані, еKYC, фінансова система, банківські послуги, фінтех.

Abstract. The financial sector is one of the key drivers and beneficiaries of digital transformation, where digital identification plays a crucial role in ensuring security, transparency, and efficiency in customer service. Modern banking and fintech services are increasingly focused on remote verification, eKYC (electronic Know Your Customer), fast onboarding, risk management, automation of customer processes, combating financial crimes, and expanding access to financial services.

Keywords: digital identification, personal data, eKYC, financial system, banking services, fintech.

В сучасному фінансовому бізнесі цифрова ідентифікація розглядається як інструмент управління фінансовими потоками, доступом до послуг та ідентифікації ризиків у реальному часі. Та, в Україні в останні роки запровадження систем BankID, Mobile ID, Дія.Підпис спростило доступ громадян до фінансових сервісів, кредитування, субсидій, купівлі облігацій, страхування [2]. Наприклад, онлайн-ідентифікація в небанківських фінансових установах дозволяє швидко залучати нових клієнтів без фізичної присутності

Однак, в Україні і в інших країнах світу існує ряд невирішених проблем, пов'язаних з цифровою ідентифікацією, а саме:

- наявність кількох паралельних рішень (BankID НБУ, Mobile ID, Дія.Підпис) призвела до фрагментації платформ ідентифікації без єдиного реєстру чи єдиної інтегрованої платформи [1];

- люди в сільській місцевості, особи похилого віку та ВПО часто залишаються поза цифровими фінансовими сервісами через відсутність доступу до інтернету чи смартфонів. У багатьох країнах світу, зокрема в Африці та Південній Азії, мільйони людей не мають жодного документу, що унеможливує доступ до фінансових послуг [5].

- законодавство лише частково адаптоване до вимог GDPR (General Data Protection Regulation), а процедури обробки персональних даних не завжди є прозорими [5].

- не всі цифрові підписи визнаються на однаковому рівні в різних країнах. Це створює бар'єри для транскордонної фінансової діяльності.

Спробуємо описати потенційні шляхи вирішення існуючих проблем:

- Створення децентралізованої ідентифікації (SSI - Self-Sovereign Identity) на базі блокчейн (наприклад, Sovrin, Hyperledger Indy) [6], що могло дозволити користувачам самостійно управляти і контролювати своїми даними та знизити залежність від централізованих серверів [7] [4].

- Розробка та впровадження єдиного шлюзу для eKYC (electronic Know Your Customer), де бізнес зможе обирати канал (веб, застосунок, банківська авторизація), а держава — перевіряти достовірність. Тобто уніфікація та інтеграція платформ (BankID + Mobile ID + Дія).

- У зв'язку з євроінтеграцією - уніфікація платформ і законодавчого регулювання згідно з європейським регламентом eIDAS 2.0. та GDPR [8].

- Впровадження біометричних та мультифакторних систем ідентифікації: інтеграція обличчєвої верифікації, голосових біометричних рішень, відбитків пальців для фінансових додатків. Такі рішення успішно реалізовані у Monobank, ПриватБанк, а також у глобальних рішеннях (Revolut, N26).

- Створення механізмів міжнародного визнання цифрових ідентичностей, а саме: участь у проектах Global Legal Identity Framework, World Bank ID4D, UNDP Digital ID [3].

Всі ці нововведення дозволять досягнути певного соціально-економічного ефекту:

- Розширення доступу населення до фінансових послуг.
- Зниження витрат на обслуговування клієнтів.
- Зростання довіри до фінансової системи та зменшення частки тіньових операцій.

Отже, можна зробити висновок, що цифрова ідентифікація у фінансовій сфері є критично важливою для розвитку інклюзивного, прозорого та безпечного фінансового середовища. Технологічне оновлення систем ідентифікації — ключ до стійкого розвитку соціально-економічних об'єктів, розширення доступу до фінансування та побудови інноваційної економіки.

Література

1. Національний інститут стратегічних досліджень. *Цифрова трансформація економіки України у воєнний час*. Січень 2025. <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/tsyfrova-transformatsiya-ekonomiky-ukrayiny-u-voyennyu-chas-sichen-2025>
2. Терлецька Ю.О. *Управління розвитком підприємства в умовах цифрової трансформації бізнесу*. Економіка та суспільство. 2023. DOI:10.32782/2524-0072/2023-54-2
3. World Bank. *ID4D: Digital Identity for Development*. (2025). <https://id4d.worldbank.org>

4. What is self-sovereign Identity? <https://sovrin.org/faq/what-is-self-sovereign-identity/>
5. Distributed ledger identification systems in the humanitarian sector (2019). chrome-https://sovrin.org/wp-content/uploads/14A-Report.pdf
6. Sovrin: digital identities in the blockchain era. (2016). <https://sovrin.org/wp-content/uploads/AnonCred-RWC.pdf>
7. Sovrin: A Protocol and Token for SelfSovereign Identity and Decentralized Trust. (2018). <https://sovrin.org/wp-content/uploads/Sovrin-Protocol-and-Token-White-Paper.pdf>
8. European Commission. *eIDAS Regulation and digital wallets*. (2025). <https://digital-strategy.ec.europa.eu>

References

1. Національний інститут стратегічних досліджень. *Цифрова трансформація економіки України у воєнний час*. Січень 2025. <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/tsyfrova-transformatsiya-ekonomiky-ukrayiny-u-voeyennyy-chas-sichen-2025>
2. Терлецька Ю.О. *Управління розвитком підприємства в умовах цифрової трансформації бізнесу*. Економіка та суспільство. 2023. DOI:10.32782/2524-0072/2023-54-2
3. World Bank. *ID4D: Digital Identity for Development*. (2025). <https://id4d.worldbank.org>
4. What is self-sovereign Identity? <https://sovrin.org/faq/what-is-self-sovereign-identity/>
5. Distributed ledger identification systems in the humanitarian sector (2019). chrome-https://sovrin.org/wp-content/uploads/14A-Report.pdf
6. Sovrin: digital identities in the blockchain era. (2016). <https://sovrin.org/wp-content/uploads/AnonCred-RWC.pdf>
7. Sovrin: A Protocol and Token for SelfSovereign Identity and Decentralized Trust. (2018). <https://sovrin.org/wp-content/uploads/Sovrin-Protocol-and-Token-White-Paper.pdf>
8. European Commission. *eIDAS Regulation and digital wallets*. (2025). <https://digital-strategy.ec.europa.eu>